

САКИ

ТАЙНИЯТ ГРЯХ НА

СЕПТИМЪС БРОУП

Превод от английски: Мина Цанева, —

chitanka.info

— Кой е мистър Броуп и с какво се занимава? — запита внезапно лелята на Кловис.

Мисис Ривърседж, която бе заета да реже главичките на увехналите рози и не мислеше за нищо специално, побърза да се съсредоточи, за да отговори на въпроса. Тя спадаше към старомодните домакини, които смятат, че човек трябва да знае нещо за гостите си и че това нещо трябва да е похвално за тях.

— Мисля, че идва от Лейтън Бъзард — каза тя като един вид предварително обяснение.

— В днешни времена, когато пътуването е бързо и удобно — забеляза Кловис, докато с дима от цигарата си разпръскваше малък рояк зелени мухи, — да идваш от Лейтън Бъзард, не е непременно признак на сила на характера. То би могло просто да означава, че въпросния индивид не го свърта на едно място. Е, ако беше избягал тайно от града или го бе напуснал демонстративно в знак на протест срещу неизлечимата глупост на жителите му, това би ни казало нещичко за самия него и мисията му в живота.

— С какво се занимава? — настоя властно мисис Тройл.

— Редактор е на *Катедрален месечник* — отвърна домакинята — и има огромна ерудиция по такива въпроси, като трансептите (Напречен кораб на църковна сграда (арх.)) в църковната архитектура, месинга в надгробните плочи и влиянието на византийския ритуал върху съвременното англиканско богослужение. Може би е малко прекалено сериозен или вгълбен по определени теми, но, знаете, за да бъде прекарването приятно, компанията трябва да е по-пъстра. Не го намирате *прекалено скучен, нали?*

— Снизходителна съм към този недостатък — произнесе сурово лелята на Кловис, — ала не мога да прости да ухажват камериерката ми.

— Драга мисис Тройл! — смяя се домакинята. — Що за странна идея? Уверявам ви, че на мистър Броуп и на сън няма да му хрумне подобно нещо.

— Сънищата на мистър Броуп са ми безразлични, дори да са изпълнени с най-неуместна еротика или безсрамни прояви, в които е въвлечен целият персонал, но в часовете на бодърстване той не би трябвало да ухажва камериерката ми. Твърда съм по този въпрос и споровете са безполезни.

— Сигурно грешите — не отстъпваше мисис Ривърседж, — мистър Броуп е последният човек, който ще ухажва камериерката.

— Напротив, първият, доколкото съм осведомена, но сигурно ще бъде последният, доколкото съм способна да повлияя върху нещата в случая. Разбира се, не ако намеренията му са сериозни.

— Просто не мога да си представя, че човек, който пише такива очарователни статии за византийските веяния, е в състояние да постъпва така безпринципно! — косеше се мисис Ривърседж. — Какви доказателства имате? Не че се съмнявам в това, което казвате, разбира се, но нали не бива да го осъждаме, без да сме чули неговите думи?

— Дали ще го осъдим или не, е отделен въпрос, но думите му са чути и те определено говорят в негов ущърб! Стаята му е съседна на моята гардеробна и не веднъж, а два пъти, когато мистър Броуп сигурно е мислел, че ме няма, съвсем ясно го чух през стената да произнася: *Обичам те, Флори!* Преградните стени на горния етаж са доста тънки наистина, човек почти може да чуе как тиктака часовникът на съседа му.

— Камериерката ви Флоранс ли се казва?

— Флоринда.

— Необичайно е да се дава на камериерка такова име.

— Не съм й го дала аз, беше си кръстена, когато дойде при мен.

— Друго имах предвид: когато при мен постъпват на работа прислужници с необичайни имена, аз ги прекръствам Джейн. Бързо свикват.

— Отлично хрумване — каза студено мисис Тройл, — за жалост аз съм свикнала да се обръщат с това име към мен самата. То е моето лично име.

Мисис Ривърседж се разля в извинения, но мисис Тройл я прекъсна с рязка забележка:

— Не е въпросът, дали аз мога да наричам камериерката си Флоринда, а дали мистър Броуп може да я нарича Флори. Моето мнение е, че не може, и няма да отстъпя от него.

— Сигурно си е рецитирал думи от песен — рече с надежда мисис Ривърседж. — Има толкова много глупави песнички с имена на момичета в припева — продължи тя, обръщайки се към Кловис като към евентуален авторитет по въпроса, — например *Не ме наричай Мери...*

— О, никога не бих — увери я Кловис. — Първо, винаги съм знаел, че името ви е Хенриета, и, второ, едва ли сме толкова близки, че да си позволя подобна свобода.

— Имам предвид песен с такъв припев — побърза да обясни мисис Ривърседж. — Пеят се също и *Roda, Roda, държеше пагода...* и *Мейзи, цвете мое, твой избранник кой е...*, и още толкова други... Не изглежда вероятно мистър Броуп да си тананика такива песнички, ала мисля, че трябва да го оневиним.

— Да, така постъпих и аз — каза мисис Тройл. — Смятах го за невинен, докато не попаднах и на други доказателства.

Тя стисна устни решително, като човек, който се наслаждава на благословената увереност, че ще го молят да продължи.

— Други доказателства? — възклика домакинята. — Скъпа, кажете ми!

— Когато след закуска се качвах горе, мистър Броуп тъкмо минаваше покрай моята стая. По най-естествен начин едно малко листче се изплъзна от свитъка, който държеше в ръка, и се приземи точно пред вратата ми. Щях да му кажа „Изпуснахте нещо“, ала по някаква причина си замълчах и не се показах, докато не се прибра благополучно в своя апартамент. Разбирате ли, хрумна ми, че по това време аз много рядко съм в стаята си, докато Флоринда е почти винаги вътре и подрежда. Е, вдигнах от пода невинното на вид листче...

Мисис Тройл пак направи пауза с тържествуващ вид на човек, който е открил насекомо в шарлотата с ябълки.

Мисис Ривърседж клъцна с недобре премерен замах в най-близкия розов храст и без да иска, безглави току-що разцъфналата *Виконтеса Фолкстоун*. Но дори не забеляза това.

— Какво пишеше там? — запита тя.

— Само няколко думи с молив: *Обичам те, Флори*, а под тях, зачеркнато накръст, ала все пак четливо: *Чакай ме в градината под тиса*.

— В дъното на градината наистина има тис — призна мисис Ривърседж.

Кловис изкоментира:

— Явно мистър Броуп е точен в думите си, макар и непочтен в действията.

— Като помисля, че подобен скандал става под собствения ми покрив! — възмути се домакинята.

— Чудя се защо скандалът изглежда още по-страшен под покрив — отбеляза Кловис. — Винаги съм възприемал като доказателство за висша деликатност факта, че котешкото племе прави скандалите си над покривите.

— Сега, като се замисля — поде отново мисис Ривърседж, — има някои неща у мистър Броуп, които никога не съм можела да си обясня. Например доходите му: като редактор на *Катедрален месечник* той получава само по двеста лири годишно, няма лични средства, семейството му е доста западнало. И все пак може да си позволи апартамент някъде в Уестминстър, ходи всяка година в чужбина — в Белгия и по други такива места, — винаги се облича добре, а през сезона дава и много хубави обеди. Не може да се поддържа такъв стандарт само с двеста лири годишно, нали?

— Пише ли за други издания? — попита мисис Тройл.

— Не. Той така тясно се е специализирал върху църковната архитектура и литургиите, че публикациите му са в твърде ограничена сфера. Веднъж предложи на редакцията на *Спорт и драма* статия за култовите постройки в известните центрове за лов на лисици, ала не я приеха, под предлог че не представлявала интерес за широката публика. Не, наистина не виждам как би могъл да води живота, който води, ако се издържа само от писане.

— Може би — изказа се Кловис — продава на американски любители фалшиви трансепти.

— Но как се продава трансепт? — възрази мисис Ривърседж. — Такова нещо е невъзможно.

— Каквото и да прави, за да допълва доходите си — прекъсна ги мисис Тройл, — няма да прекарва свободното си време в ухажване на моята камериерка.

— В никакъв случай — съгласи се и домакинята, — на това трябва да се сложи край. Но не съм сигурна какво е редно да направим.

— Като предпазна мярка може да оградите тиса с бодлива тел — предложи Кловис.

— Не смяtam, че шегите са изход от създalата се неприятна ситуация — отвърна мисис Ривърседж. — Добрата камериерка е истинско съкровище...

— Да, наистина не зная какво бих правила без Флоринда — призна мисис Тройл. — Тя разбира косата ми. Аз самата отдавна съм се отказала да правя с нея каквото и да било. За косите важи същото, което и за съпрузите: докато ви виждат заедно в обществото, дребните различия нямат значение. Това със сигурност беше гонгът за обяд.

След обяда пушалнята бе на разположение на Септимъс Броуп и Кловис. Първият изглеждаше неспокоен и угрожен, вторият кратко го наблюдаваше.

— Какво е *лори*? — запита внезапно Септимъс. — Не говоря за онова нещо на колела (Наименование на порода дребни вълнисти папагалчета; омоним на английската дума *lorry* (камион)), него го знам, но няма ли една птица, вид папагал, с такова име?

— Да, има — потвърди лениво Кловис, — ала не мисля, че ще ви свърши работа.

Септимъс Броуп се втренчи в него с разбирамо изумление.

— Какво искате да кажете? — запита той, а в гласа му звучеше неловкост.

Обяснението на Кловис бе кратко:

— Не е сполучлива рима за *Флори*.

Септимъс се изпъна рязко в креслото си и на лицето му се изписа тревога.

— Как открихте... как разбрахте, че се опитвам да намеря рима за *Флори*? — остро запита той.

— Не разбрах, а отгатнах — отвърна Кловис. — Когато уточнихте, че става дума не за прозаичното превозно средство, а за лиричното крилато създание, носещо се в зеленината на тропическите лесове, се досетих, че сигурно съчинявате сонет, а *Флори* е единственото женско име, римуващо се с *лори*.

Септимъс все така изглеждаше смутен.

— Навярно знаете повече — каза той най-накрая.

Кловис тихо се засмя, но не отвърна нищо.

— Колко знаете? — запита отчаян Септимъс.

— Тисът в градината — подхвърли Кловис.

— Там значи! Сигурен бях, че съм го изтървал някъде. Обаче убеден съм, че още преди това сте се досетили за нещо. Вижте, вие неволно разкрихте тайната ми. Надявам се, няма да я издадете? Не е

срамна работа, но не подхожда на редактора на *Катедрален месечник* да се занимава открито с нея, нали?

— Ами предполагам, че не — съгласи се Кловис.

— Разбираете ли — продължи Септимъс, — от нея си докарвам доста прилични суми. С онова, което печеля в *Месечника*, не бих могъл да поддърjam моя начин на живот.

Кловис бе още по-смаян, отколкото Септимъс в началото на разговора, ала умееше по-добре да прикрива изненадата си.

— Нима... тъъ... вземате пари от... Флори? — запита той.

— Не, от Флори още не съм вземал — отвърна Септимъс. — Всъщност нямам нищо против да ви призная, че с Флори си докарах голяма беля; но има толкова други...

Цигарата на Кловис угасна.

— Много интересно — изрече бавно той.

При следващите думи на Септимъс Броуп прозря внезапно за какво всъщност става дума.

— ...какви ли не — продължаваше Броуп, — например *Кора с устни от корал, моя ти си, твой съм цял...* Това бе един от първите ми успехи и все още получавам авторски хонорари от него. И после *O, Есмералда, когато зърнах я за първи път и Русата Тереза, гиздавата фрезия*. И двете бяха изключително популярни. После има една... доста ужасна — продължи Септимъс, като гъсто се изчерви, — която обаче ми донесе повече приходи от всяка друга: *Малката кокетка Люсис чип нос, който неин плюс е...* Всички те, разбира се, са ми противни и дори може скоро да стана истински женомразец покрай тях, но не мога да си позволя да пренебрегна финансовата страна на въпроса. А в същото време, вярвам, разбирате, положението ми на авторитет по църковната архитектура и литургическите канони би се разклатило — ако не и рухнало съвсем, — щом се разчуе, че съм авторът на *Кора с устни от корал* и останалите...

Кловис вече се беше окопитил достатъчно, за да запита със съчувствен, макар и доста колеблив глас каква е „голямата беля“ с Флори.

— Не мога да я вмествя в шаблона, това е — отговори печално Септимъс. — Шаблонът изисква прочувствени захаросани възхвали, запомняща се рима и някакъв вид биографичност — разказ за случки от миналото или описание на събития, които предстои да се случат в

бъдеще. Случките от миналото трябва да са непрекъсната поредица от успехи, а събитията от бъдещето — неизменно щастие и благодат. Например: *Мейвис е прелестно малко момиче, всичко красиво на нея прилича, зная, че винаги ще я обичам...* това върви в такта на бавен валс и мелодийката е толкова блудкова, че да се поболееш, но месеци наред в Блакпул и другите морски курорти нито се пееше, нито се свиреше, нито сетананикаше нещо друго.

Този път сдържаността на Кловис се пропука и смехът заклокочи в гърлото му.

— Ох, простете ми — извини се той, — но не мога, не мога да се сдържа, когато си припомня ужасната тържественост на онази ваша статия, която така любезнно ни прочетохте снощи — за коптската църква и връзката ѝ с раннохристиянския култ.

Септимъс изпъшка.

— Ето виждате ли — каза той, — веднага щом познатите ми научат, че съм авторът на тези жалки животии, никой няма да уважава сериозната ми работа. Смея да твърдя, че за месинговите надгробни плохи зная повече от всеки друг на този свят, дори се надявам един ден да издам монография на тази тема, ала ще бъда сочен с пръст като стихоплетец, чиито римички всяко лято са се повтаряли от вариететните певци във всички курортни градове по цялото крайбрежие на Англия. И нима се учудвате, че мразя Толкова по-силно, колкото повече усилия полагам да съчиня проклетата песен за нея...

— А защо не дадете воля на чувствата си и не направите стиховете брутално оскърбителни? Един обиден припев ще има мигновен успех, ако сте достатъчно откровен, тъй като ще бъде нещо съвсем ново.

— Не съм мислил за това — каза Септимъс, — но се опасявам, че няма да мога да скъсам с навика и така рязко да променя стила си.

— Изобщо няма да се налага да го променяте — отвърна Кловис, — просто махате сантимента, но глупашката фразеология си остава. Ако съчините куплетите, аз ще се справя с припева, който, струва ми се, е главното. Ще взема половината от авторския ви хонорар, но ще мълча за срамната ви тайна. В очите на света вие ще продължите да бъдете човекът, посветил живота си на трансептите и византийската литургика, и само понякога, в дългите зимни нощи,

когато вятърът реве страховито в комина и по прозорците бие леден дъжд, ще си мисля за вас като за автора на *Кора с устни от корал* и останалите. Разбира се, ако вие пожелаете от чиста благодарност за мълчанието ми да ме заведете на заслужена почивка някъде по Адриатическото крайбрежие или на друго, също толкова интересно място, като поемете всички разходи, и през ум няма да ми мине да ви откажа.

По-късно същия следобед Кловис намери леля си и мисис Ривърседж в градината и им съобщи:

— Говорих с мистър Броуп за Ф.

— Браво! И какво каза той? — отвърнаха бързо и двете дами в един глас.

— Бе напълно честен и откровен с мен, когато разбра, че зная тайната му — каза Кловис. — Както изглежда, намеренията му са твърде сериозни, макар и неуместни. Опитах се да му посоча колко абсурден е избраният от него курс. Мистър Броуп каза, че търсел разбиране, и сякаш мислеше, че Флоринда е в най-висока степен способна на такова, ала аз му изтъкнах, че има може би десетки млади англичанки с чисти сърца и деликатни чувства, които биха били в състояние да разберат *него*, докато Флоринда е единствената в света, която разбира косата на леля ми. Този довод подейства, тъй като мистър Броуп не е себичен звяр, ако човек го подхване правилно. И когато извиках спомена за щастливите дни на детството му, прекарани сред изпъстрените с маргаритки поляни на Лейтън Бъзард (предполагам, че там наистина съществуват поляни с маргаритки), той видимо се разнежи. Даде ми честната си дума, че ще престане да мисли за момичето, и се съгласи да замине на кратко пътешествие, за да се поразсее, а с него заминавам и аз — до Рагуза. Ако леля ми пожелае да ми подари някоя хубава игла за шалче (която ще си избера сам) в знак на признателност за наистина голямата услуга, която й направих, и през ум няма да ми мине да й откажа. Не съм от хората, които смятат, че човек може да ходи облечен как да е само защото е в чужда страна.

Няколко седмици по-късно в Блакпул и другите места, където свирят оркестри и пеят певци, неоспоримата си власт бе наложила една песен със следния припев:

*Флори, как ме отегчаваш
с тез очи лазурносини;
казвам ти, ще съжалияваши,
ако под венцило минем.
Флори, ядове създаваш,
ще те мачкам като глина;
казвам ти, ще съжалияваши,
ако под венцило минем.*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.